nieuws

“Ik vrees voor de teloorgang van de vrijhandel”

nieuws

De wereldhandel heeft betere tijden gekend. Er gaat haast geen week voorbij of de Amerikaanse president Donald Trump kondigt wel nieuwe handelssancties af, zoals heffingen op Chinese invoerproducten. Ook trouwe handelspartners als de Europese Unie worden niet gespaard. Die handelsoorlogen ondermijnen de Wereldhandelsorganisatie (WTO), de juridische sokkel onder de vrije wereldhandel. Het weekblad Trends laat de Vlaming Marc Vanheukelen, EU-ambassadeur bij de WTO aan het woord. “De Wereldhandelsorganisatie is als zuurstof: onzichtbaar maar onmisbaar. Politici komen en gaan, maar rechtsregels blijven bestaan.”

17 SEPTEMBER 2018 – LAATST BIJGEWERKT OM 4 APRIL 2020 15:43

Lees meer over:
wereld
europa
handel

De wereldhandel heeft betere tijden gekend. Er gaat haast geen week voorbij of de Amerikaanse president Donald Trump kondigt wel nieuwe handelssancties af, zoals heffingen op Chinese invoerproducten. Ook trouwe handelspartners als de Europese Unie worden niet gespaard. Die handelsoorlogen ondermijnen de Wereldhandelsorganisatie (WTO), de juridische sokkel onder de vrije wereldhandel. Het weekblad Trends laat de Vlaming Marc Vanheukelen, EU-ambassadeur bij de WTO, aan het woord. “De Wereldhandelsorganisatie is als zuurstof: onzichtbaar maar onmisbaar. Politici komen en gaan, maar rechtsregels blijven bestaan.”

Handel is allang geen kwestie meer van producten die gemaakt worden in het ene land en verscheept worden naar een ander. Achter de internationale handel zitten mondiaal verweven productieketens. De handelsoorlogen brengen dan ook veel meer schade toe dan Amerikaans president Trump kan bevroeden, zelfs voor Amerikaanse bedrijven. Bovendien ondergraven ze de internationale rechtsorde waarop de vrijhandel steunt. Eenzijdige verhogingen van invoertarieven of andere handelsbelemmeringen vernietigen de rechtszekerheid. En zonder rechtszekerheid voeren bedrijven geen handel.

Omwille van die rechtszekerheid werd in 1947 het ‘General Agreement on Tariffs and Trade’ ondertekend door 23 landen. Een akkoord dat over de jaren heen is uitgebreid en verfijnd. De officiële bewaker en promotor van dat handelssysteem werd de Wereldhandelsorganisatie (WTO). Intussen zijn 164 landen lid van de organisatie, die daarmee 98 procent van de internationale handel dekt. Maar nu de macht van de VS niet meer is wat ze was, zit ook de WTO een beetje in de vergeethoek. President Trump wil er gewoon vanaf. Marc Vanheukelen, sinds 2015 EU-ambassadeur bij de WTO, ziet het met lede ogen aan. “Vooral sinds Trump president is, hebben de Amerikanen moeite met wereldwijd bindende rechtspraak.”

“De redenering van de Amerikanen luidt: ‘Wij zijn de grootste, dus wat hebben we aan multilaterale instellingen en verdragen? Als we ons gewicht gebruiken, plooit iedereen zich naar onze wensen’”, legt Marc Vanheukelen uit. “De Amerikanen willen 100 procent onafhankelijkheid. Daarom zijn ze ook uit het klimaatakkoord van Parijs gestapt, en uit de Unesco. En nu dreigt president Trump ook de WTO te verlaten.” Terugvechten is niet zo gemakkelijk. De WTO is een zuivere intergouvernementele organisatie, het weerwerk moet komen van andere leden. “Als overtuigde multilateralisten werken de Europeanen nu aan voorstellen om de WTO te moderniseren”, zegt Marc Vanheukelen.

Want wat is het alternatief? “Ik kan alleen maar hopen dat het multilateralisme overeind blijft. We werken al 70 jaar aan dit gebouw. Het is misschien geen mooi bouwsel. Maar als je het afbreekt, wat komt er dan in de plaats? De jungle, waar iedereen doet wat hij wil? Als je handelsbarrières opwerpt, is het alsof je een muur bouwt in een fabriek. Is het dat wat we willen? De WTO is als zuurstof: onzichtbaar maar onmisbaar”, aldus Marc Vanheukelen.

De laatste tijd worden nochtans steeds meer bilaterale handelsakkoorden – tussen twee partijen – gesloten. “Die akkoorden zijn ook ingebed in de WTO-rechtsorde”, reageert Vanheukelen. CETA, het vrijhandelsakkoord tussen de Europese Unie en Canada, is zo een bilateraal akkoord. “CETA bevat bovendien een investeringshoofdstuk”, legt Marc Vanheukelen uit. “Dan is ook de ratificatie door alle nationale en regionale parlementen nodig. Voorlopig werkt het akkoord, maar slechts enkele parlementen hebben het akkoord al geratificeerd. En wat zie je dan: Italiaanse regeringsleden dreigen ermee om CETA niet te ratificeren. Dat is een heel linke boel. Als Europa niet langer handelsverdragen kan ratificeren, zakt onze geloofwaardigheid tot nul.”

Critici wijzen verder nog op de Europese invoertarieven voor Afrikaanse landbouwproducten. Volgens Vanheukelen zal Afrika minder migranten uitsturen als het welvaart kan opbouwen via leefbare landbouw. “Die invoertarieven zijn een mythe”, reageert Marc Vanheukelen. “De minst ontwikkelde landen – en vele daarvan liggen in Afrika – mogen zelfs tegen nultarieven uitvoeren naar de EU. Maar Europa sluit geen compromissen op vlak van volksgezondheid. De Afrikaanse landbouwproducten moeten voldoen aan onze regels over gezondheid, hygiëne en bescherming van planten en milieu. En daar wringt vaak het schoentje. We helpen hen daarbij, maar blijkbaar zijn de resultaten beperkt.”

“De WTO is niet perfect”, geeft Marc Vanheukelen toe. “Maar je zal pas weten wat je eraan hebt als het systeem naar de knoppen is, dat zagen we ook bij de brexit. Onze voorgangers hebben die regels gedurende zeventig jaar uitgedokterd. Het werk is nog niet af. Ik voel mij als een metselaar in een kathedraal in opbouw. Je weet dat je nuttig werk levert, maar jouw tijd zal allang voorbij zijn eer de kathedraal voltooid is. Je moet het ruimere kader durven te zien.”

VILT vzw

Bd Simon Bolivar 17
1000 Bruxelles

Contact

M • info@vilt.be

Volg ons op:

screenreader.visit us on our facebook page: https://www.facebook.com/vilt.nieuws/
screenreader.visit us on our linkedin page: https://www.linkedin.com/company/vilt-vzw/
screenreader.visit us on our instagram page: https://www.instagram.com/vilt.nieuws
screenreader.visit us on our x page: https://x.com/vilt_nieuws
screenreader.visit us on our bluesky page: https://bsky.app/profile/viltnieuws.bsky.social

---

© 2026 VILT vzw, all rights reserved |
Privacy policy
Copyright
Cookie Policy
Cookie instellingen aanpassen

Crafted by Brigada